

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. július 2.
(OR. en)

10158/19

ECOFIN 613
UEM 216
SOC 465
EMPL 354
COMPET 494
ENV 584
EDUC 300
RECH 333
ENER 337
JAI 694
FSTR 116
REGIO 152

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	9929/19 - COM(2019) 505 final
Tárgy:	Ajánlás – A TANÁCS AJÁNLÁSA Németország 2019. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Németország 2019. évi stabilitási programját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2019) 505 final bizottsági javaslaton alapuló fenti tanácsi ajánlástervezet több tanácsi bizottság által módosított és jóváhagyott szövegét.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(...)

Németország 2019. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Németország 2019. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

mivel:

- (1) A Bizottság 2018. november 21-én elfogadta az éves növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2019. évi európai szemeszterét. A Bizottság kellően figyelembe vette az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én kihirdetett szociális jogok európai pillérét. Az Európai Tanács a 2019. március 21-i ülésén jóváhagyta az éves növekedési jelentés prioritásait. A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján 2018. november 21-én elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben Németországot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor. A Bizottság ugyanezen a napon az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott, amelyet az Európai Tanács a 2019. március 21-i ülésén jóváhagyott. A Tanács 2019. április 9-én elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást³ (a továbbiakban: az euroövezetre vonatkozó 2019. évi ajánlás), amely öt ajánlást fogalmaz meg az euroövezetre vonatkozóan (a továbbiakban: az euroövezetre vonatkozó ajánlások).
- (2) Mivel Németország pénzneme az euro, továbbá tekintettel a gazdasági és monetáris unió gazdaságainak szoros összefonódására, Németországnak gondoskodnia kell arról, hogy teljeskörűen és megfelelő időben végrehajtsa az euroövezetre vonatkozó 2019. évi ajánlást, melyet az alábbi 1. és 2. ajánlás tükröz. Konkrétan, a beruházási intézkedések és a bérnövekedés támogatása elő fogja segíteni az euroövezeti egyensúly helyreállításával kapcsolatos első euroövezeti ajánlás teljesítését, a munkát terhelő adóktól való elmozdulás pedig hozzá fog járulni a munkaerőpiac működésével kapcsolatos harmadik euroövezeti ajánlás teljesítéséhez.

³ HL C 136., 2019.4.12., 1. o.

- (3) A Németországra vonatkozó 2019. évi országjelentést 2019. február 27-én tették közzé. Az országjelentés értékelte a Tanács által 2018. július 13-án elfogadott országspecifikus ajánlások⁴ végrehajtása terén Németország által elért eredményeket, az előző években elfogadott országspecifikus ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzéseinek megvalósítása terén Németország által elért eredményeket. Az országjelentés emellett magában foglalta az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke szerinti részletes vizsgálatot is, amelynek eredményeit szintén 2019. február 27-én tették közzé. Vizsgálata alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Németországban makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn. A folyó fizetési mérleg lassan csökkenő többlete továbbra is magas, és határon átnyúló jelentőséggel bír. 2018-ban a többlet kis mértékben apadt a belső kereslet élénkülésével összefüggésben, és a várakozások szerint az elkövetkező években fokozatosan tovább fog csökkenni, miközben a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárásban meghatározott küszöb felett marad. A többlet a hazai beruházások visszafogott szintjét tükrözi mind a magán-, mind a közszektor megtakarításaihoz képest. A magán- és közberuházások fellendítése érdekében számos intézkedés történt, és a beruházások volumene jelentősen nőtt. Ez hozzájárult a jobbra belső kereslet vezérelte növekedéshez. Mindazonáltal elvárható lett volna, hogy a bruttó hazai termék (GDP) arányában kifejezett beruházás és fogyasztás nagyobb mértékben növekedjen, tekintettel a kedvező finanszírozási feltételekre, a közberuházások – különösen települési szinten jelentkező – lemaradására és a rendelkezésre álló költségvetési mozgástérre. Valamelyest fokozódott a bérnövekedés a szűkülő munkaerőpiac miatt, a reálbérek növekedése azonban továbbra is visszafogott.
- (4) Németország 2019. április 16-án benyújtotta 2019. évi nemzeti reformprogramját, 2019. április 17-én pedig 2019. évi stabilitási programját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.

⁴ HL C 320., 2018.9.10., 19. o.

- (5) Az európai strukturális és beruházási alapoknak (esb-alapok) a 2014 és 2020 közötti időszakra vonatkozó programozását a vonatkozó országspecifikus ajánlások figyelembevételével alakították ki. Az 1303/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵ 23. cikke szerint, amennyiben az a vonatkozó tanácsi ajánlások végrehajtásának elősegítése érdekében szükséges, a Bizottság kérheti egy tagállamtól, hogy vizsgálja felül partnerségi megállapodását és releváns programjait, és javasoljon azokhoz módosításokat. A Bizottság az európai strukturális és beruházási alapok eredményességét és a gondos gazdasági irányítást összekapcsoló intézkedések alkalmazására vonatkozó iránymutatásokban további részletekkel szolgált arról, hogyan alkalmazná az említett rendelkezést.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

- (6) Németország jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához tartozik. 2019. évi stabilitási programjában a kormány a GDP $\frac{1}{2}$ és $\frac{3}{4}$ %-a közötti költségvetési többletet tervez a 2019 és 2023 közötti időszakra. Az újraszámított strukturális egyenleg⁶ alapján a középtávú költségvetési célt – a GDP 0,5 %-ának megfelelő strukturális hiányt – Németország továbbra is, a programidőszak egésze során túlteljesíti. A 2019. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság 2019-ben várhatóan a Szerződés szerinti, a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaérték alá esik vissza, majd 2023-ra fokozatosan 51 $\frac{1}{4}$ %-ra csökken. Az említett költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv kedvező. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése alapján a strukturális egyenleg 2019-ben várhatóan a GDP 1,1 %-ának, 2020-ban pedig a GDP 0,8 %-ának megfelelő többletet mutat majd, vagyis meghaladja a középtávú költségvetési célt. Az államadósság az előrejelzés szerint tartósan csökkenő pályán marad. Összességében a Tanács véleménye az, hogy Németország az előrejelzések szerint 2019-ben és 2020-ban meg fog felelni a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek. Ugyanakkor a középtávú költségvetési cél betartása mellett fontos lenne a költségvetési és strukturális politikával biztosítani a magán- és a közberuházások tartós növekedési trendjét, mindenekelőtt regionális és települési szinten.

⁶ A Bizottság által a közös módszertannak megfelelően újraszámított, egyszeri és ideiglenes intézkedésektől mentes, ciklikusan kiigazított egyenleg.

- (7) A köz- és a magánberuházások jelentős mértékben növekedtek 2018-ban, azonban a beruházási hányad továbbra is az euroövezeti átlag alatt van. A közberuházások 2018-ban nominális értéken 7,7 %-kal, reálértéken 3,8 %-kal nőttek, de még több erőfeszítésre van szükség a jelentős beruházási lemaradás felszámolásához, különösen az infrastrukturális és oktatási beruházások terén. A közberuházások reálnövekedése az elmúlt három évben pozitív volt, negatív növekedési ütemű periódus után. A települési szintű beruházások névleges értéke csak a 2018-as évben majdnem egyötödével nőtt. Ez tükrözi a kormány beruházás-élénkítésre irányuló erőfeszítéseit. A települési szintű beruházások ennek ellenére továbbra is alacsonyabbak az értékcsökkenésnél. A KfW állami fejlesztési bank 2019. évi települési szintű felmérésének adatai szerint a 2018-ra felhalmozódott, észlelt beruházási lemaradás a GDP 4 %-át tette ki. A kedvező költségvetési helyzetre tekintettel ez azt jelzi, hogy a kormányzat minden szintjén, különösen regionális és települési szinten lehetőség van a beruházások növelésére. Az állami infrastruktúrába való beruházást továbbra is a települési szintű kapacitási és tervezési korlátok tartják vissza. Intézkedéseket hoztak e korlátok leküzdésére, azonban a tartós, kézzelfogható eredmények egyelőre még nem láthatók. Ezenkívül javítani lehetne a digitális közszolgáltatásokon és a közbeszerzésen. A magánberuházások jelentősen növekedtek, de nem minden eszköztípusban. A berendezésekbe való beruházások erősen növekedtek a rekordszintű kapacitáskihasználásnak megfelelően. A lakásbefektetések továbbra is szárnyalnak. Az építőipari ágazatban azonban korlátozott kapacitások és áremelkedések mutatkoznak. A nem lakáscélú építkezés lassan növekedett reálértéken, ami azt jelzi, hogy az alapvető infrastruktúra valószínűleg nem fedi le a gazdaság igényeit.

- (8) Az oktatásra fordított közkiadások 2017-ben változatlanul a GDP 4,1 %-át tették ki, ami a 4,6 %-os uniós átlag alatt marad. Az összes kormányzati kiadás 9,3 %-át fordították az oktatásra, ami szintén a 10,2 %-os uniós átlag alatt van. 2017-ben az oktatási és kutatási kiadások továbbra is a GDP 9 %-át tették ki, így nem érték el a GDP 10 %-ában megállapított nemzeti célt. Még ha az oktatási kiadások reálértéken növekedtek is, a demográfiai változások következtében tovább nőtt a jelentős beruházási lemaradás. Ígéretesek azok a jogszabályi változások, amelyek lehetővé teszik a szövetségi kormányoknak a digitális oktatásba irányuló közvetlen befektetéseket a szövetségi tartományok által rendelkezésre bocsátott forrásokon kívül (*Digitalpakt*), de az eredmények egyelőre még nem láthatók. Az olyan kihívások, mint a növekvő diáklétszám, a tanárhiány, a digitalizáció és a kisgyermekkorú nevelés és gondozás további bővítése, megfelelő közfinanszírozást tesznek majd szükségessé. Németország potenciális növekedésének fokozása, valamint a technológiai változáshoz való alkalmazkodás szempontjából döntő fontosságú, hogy növelje az oktatásra, valamint a kutatásra és innovációra fordított kiadásokat.
- (9) Németország az elmúlt években előrelépést tett a kutatás-fejlesztési intenzitásának (K+F-intenzitás) növelése terén, főként a nagyvállalatok K+F kiadásainak növekedése miatt, elsősorban a közepes, illetve csúcstechnológiai ágazatokban, különösen a gépjárműiparban. A kis- és középvállalkozások (kkv-k) K+F-intenzitása jóval az uniós átlag alatti és folyamatosan csökken. A nagyvállalatokkal szemben a kkv-k kevésbé profitálnak az állami kutatóintézetekkel való együttműködésből. E két tényező, melyek hosszú távon csökkenő trendet mutatnak, negatívan hatnak az üzleti innovációra. Döntő fontosságúak a K+F területére irányuló további beruházások, nemcsak azért, hogy növelni lehessen az innovációs kapacitást és a termelékenységet a gazdaság egészében, hanem az alacsony szén-dioxid-kibocsátású és körforgásos gazdaságra való áttérés elősegítése érdekében is, különösen a fenntartható közlekedés, a környezetbarát energiatechnológiák, az ökoinnováció és az újrahasznosítás területén, valamint az állami kutatási ágazat teljesítményének és az e célokhoz való hozzájárulásának a további növelését illetően.

- (10) A német gazdaság digitalizációja lassan halad előre, a kkv-k továbbra is lassan alkalmazzák a digitális technológiákat. Németország lemaradt a nagyon nagy kapacitású, széles sávú (gigabites sebességű) hálózatok országos szintű telepítése terén, elsősorban a vidéki területeken, ahol a beruházások fokozása javíthatná a termelékenység növekedését. A német háztartások csupán 9 %-a kapcsolódott (2018 közepén) a nagy teljesítményű optikai szál hálózatokhoz, szemben a 30 %-os uniós átlaggal. Ehelyett a szolgáltatók részéről előnyben részesített technológiai megoldás továbbra is a meglévő rézkábel-hálózatok korszerűsítése (vektorizálás). Míg számos szolgáltatás csak nagyon nagy sebességű internetkapcsolattal nyújtható, 2017-ben 23 700 üzleti park nem kapcsolódott optikai szál hálózathoz és az összes vállalkozás 28 %-ának nem volt hozzáférése legalább 50 megabites hálózatokhoz. A hálózati összekapcsoltság hiánya visszafogja a beruházásokat, különösen a kkv-k esetében, amelyek közül sok vidéki vagy városkörnyéki területen működik. Továbbra is döntő fontosságú az ultragyors (≥ 100 Mbps) széles sávú infrastruktúra vidéki területeken történő kiépítését célzó állami beavatkozás, és célszerű lenne feltárni a támogatásokon túlmutató különböző lehetőségeket. A digitális közszolgáltatások és az elektronikus egészségügy teljesítménye messze elmarad az uniós átlagtól. A német internetfelhasználóknak csak 43 %-a vett igénybe e-kormányzati szolgáltatásokat 2018-ban (szemben a 64 %-os uniós átlaggal). Ami az e-egészségügyet illeti, a németek 7 %-a vett igénybe online egészségügyi és gondozási szolgáltatásokat (szemben a 18 %-os uniós átlaggal). Az e-receptet a háziorvosok 19 %-a alkalmazza (szemben az 50 %-os uniós átlaggal).
- (11) Németországban több beruházásra van szükség a közlekedési infrastruktúrába és a tiszta mobilitási megoldásokba a mobilitás és a levegő minőségével kapcsolatos kihívások kezelése, valamint az éghajlatváltozás mérséklése és az ahhoz való alkalmazkodás támogatása érdekében. A közúti közlekedésből származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás az elmúlt öt évben növekedett. Németországban a levegőminőség komoly aggodalomra ad okot, különösen a városi területeken, ahol a közlekedés a káros NO_x-kibocsátások mintegy 60 %-áért felelős. A teherfuvarozás előnyére válna, ha fejlesztenék az intermodális megoldásokat. A személyautók messze a leggyakrabban igénybe vett közlekedési eszközök a napi ingázáshoz, a forgalmi torlódásokban töltött átlagos idő évente körülbelül 30 óra. Becslések szerint a forgalmi torlódások és a parkolóhelyek keresésének költsége évi 110 milliárd euróra tehető, ami Németország GDP-jének közel 4 %-ának felel meg. Jóllehet az alternatív üzemanyaggal működő, újonnan regisztrált gépjárművek száma meredeken nőtt, a számuk továbbra is alacsony. Az autómegosztás kihasználtsága még mindig nem kellő mértékű. Jelentős köz- és magánberuházásokra lesz szükség az akkumulátorok és a kritikus fontosságú nyersanyagok új ellátási láncai tekintetében is.

- (12) Németország villamosenergia-hálózatai lassan alkalmazkodnak a megújulóenergia-termeléshez, továbbra is jelentős beruházásokra van szükség az átviteli és elosztási hálózatokba. Komoly késedelmek tapasztalhatók számos projekt megvalósításában, ami jelentős költségeket okozott a német és európai villamosenergia-hálózatok és villamosenergia-piacok számára. Az energiahálózat bővítéséről szóló 2009. évi törvényben szereplő 1 800 kilométernyi hálózati projektekből mindössze 800 kilométernyi valósult meg 2018 második negyedévéig, részben a lakosság ellenállása miatt. A hálózat bővítésének késedelme magasabb átviteli túlterheltségi költségekhez fog vezetni és több torzulást fog okozni a piac működésében mind Németországban, mind pedig a határokon túl. Az ágazatok összekapcsolását, a diverzifikációt és a megfelelő hálózati infrastruktúrát előmozdító energiahálózatokba történő beruházások döntő fontosságúak az energiarendszer rugalmassága és a gazdaság különböző ágazataiban az energia- és éghajlat-politikai célok elérését szolgáló integráció javítása céljából.
- (13) Németországban kevésbé megfizethetővé vált a lakhatás. 2015 óta a bérleti díjak és a lakásárak is gyorsabban nőttek a hosszú távú átlagaiknál, különösen a nagyvárosokban. 2017-ben a 65. életévüket betöltött személyek 20 %-a Németországban túlzott lakhatási költségekkel szembesült (vagyis a teljes lakhatási költség a rendelkezésre álló jövedelmük több mint 40 %-át tette ki), miközben a 65. életévüket betöltött európaiak esetében ez az arány 10 %. A legalacsonyabb jövedelemmel rendelkező népesség esetében a lakásköltség-túlterheltségi arány 10 százalékponttal haladta meg a 35,3 %-os uniós átlagot. A kormány erre bizonyos intézkedésekkel reagált, többek között a bérletidíj-emeléseket korlátozó lakbérplafonnal (*Mietpreisbremse*), új ingatlanok vásárlását támogató programmal (*Baukindergeld*), valamint az alaptörvény módosításával, melynek értelmében lehetővé válik szövetségi szinten a szociális lakások építésének pénzügyi támogatása. Mindazonáltal az új építésű lakások száma továbbra is jelentősen elmarad a kereslet mögött, és messze nem éri el a kormány által meghatározott célt, vagyis az évi 375 000 lakást. Szükség lehet további intézkedésekre, például a szociális lakások építésének felgyorsítására, a közlekedési lehetőségek javítására, valamint a földhasználati és építési szabályozás reformjára.

- (14) A belső piacon belüli integráció különösen előnyös Németország számára, és fontos szerepet játszik a további fejlődésében. A németországi üzleti szolgáltatások ágazatában a verseny előtt álló akadályok azonban továbbra is magasak a többi tagállamhoz képest. Ez számos területet érint, beleértve az olyan szabályozott szakmák területeit, mint az építészet, a mérnöki tevékenységek és a jogi szolgáltatások, ahol az ilyen szabályozási korlátozások – például a fenntartott tevékenységek és az árakra és díjakra vonatkozó szabályozás – elfojtják a versenyt. Ugyanakkor a nem szabályozott üzleti szolgáltatásokat is több, az általános üzleti környezetre vonatkozó korlátozás érinti más tagállamokhoz képest. Az üzleti szolgáltatások szabályozásának a verseny fokozása érdekében történő módosítása növelné a beruházások és a gazdasági tevékenységek hatékonyságát és eredményességét.
- (15) A korábbi években tapasztalt némi javulás után az elmúlt évben csak kevés előrelépés történt Németország adórendszerének reformja terén a hazai magánberuházások és a növekedés ösztönzése érdekében. Az adórendszer továbbra is összetett, torzítja a döntéshozatalt, például a munkaerőpiaci részvétel, a beruházások és a finanszírozás terén, és hatékonyabb ösztönzőket biztosíthatna a beruházások és a fogyasztás számára. A legnagyobb előrelépés a munkát terhelő adók terén történt, de ennek eredménye még nem látható az adatokban. Továbbra is lehetőség van a munkát terhelő, torzító hatású adók csökkentésére a munkát terhelő adóktól az inkluzív és fenntartható növekedést jobban támogató bevételi források felé való elmozdulással. 2018-ban a munkából származó jövedelmek adóztatása (az adóék) továbbra is az egyik legmagasabb volt az Unióban, mind az átlagos, mind az alacsony keresettel rendelkezők körében. A munkavállalók társadalombiztosítási járulékaik különösen magasak más országokkal összehasonlítva: a társadalombiztosítási járulékok összességükben az adóék közel kétharmadát teszik ki, míg a jövedelemadó az adóék egyharmadát. Ezzel szemben a környezetvédelmi adók GDP-hez viszonyított aránya a legalacsonyabbak közé tartozik az Unióban. A tőkeköltség és a régióként eltérő átlagos tényleges társaságiadó-kulcs a legmagasabbak között van az Unióban. Az átlagos tényleges adókulcs (nemzeti szinten összesítve) 28,8 %-ot tett ki, szemben a 20 %-os uniós átlaggal. A társasági adó, a helyi iparüzési adó és a szolidaritási különadó együttes alkalmazása miatt a társasági adózás rendszere összetett, jelentős adminisztratív költségekkel jár és torzítja a beruházások szintjét és helyét. Emellett a társasági adó torzítja a finanszírozási döntéseket, azokat a hitelfinanszírozás irányába tereli, melynek értéke a becslések szerint a harmadik legmagasabb az Unióban a 2017. évi adatok szerint. A sajáttőke-bevonás költségeinek csökkentése növelhetné a magánszektorbeli beruházásokat és erősíthetné a viszonylag kevésbé fejlett kockázattőke-piacot.

- (16) A munkaerőpiac továbbra is erős, miközben bizonyos csoportok munkaerőpiaci potenciálját nem használják ki kellő mértékben. A foglalkoztatási ráta a 20–64 éves korcsoportban 2018 negyedik negyedévében elérte a 79,9 %-ot, ami az egyik legmagasabb az Unióban. A munkanélküliség 2019 elejére minden eddiginél alacsonyabb szintre, 3,2 %-ra esett vissza. Egyre érzékelhetőbb a betöltetlen álláshelyek magas aránya és a munkaerőhiány, ami egyes régiókban és ágazatokban jelentősen visszafogja a termelést. Ugyanakkor egyes csoportok – például a nők és a migráns háttérűek – munkaerőpiaci potenciálját nem használják ki kellőképpen. Németországban nagyon magas, 46,7 %-os a nők részmunkaidős foglalkoztatásának aránya. A munkát terhelő adók továbbra is viszonylag magasak, többek között az alacsonyabb keresettel rendelkezők körében. A házaspárok közös jövedelemadóztatására vonatkozó különös szabályok (*Ehegattensplitting*) kevésbé ösztönzik a második keresőket arra, hogy hosszabb munkaidőt vállaljanak. A migráns háttérű személyek foglalkoztatási aránya jóval alacsonyabb a nem migráns háttérűekhez képest, és különösen nagy a szakadék a nők körében. Intézkedéseket hoztak a menekültek munkaerőpiaci integrációjának támogatására, de továbbra is vannak kihívások, ideértve a német nyelv ismeretének hiányát, a hiányzó vagy át nem vihető képesítéseket, a gyermekek és a rokonok gondozásával járó feladatokat, valamint a német munkaerőpiac informális szabályaival kapcsolatos tapasztalatok hiányát.
- (17) A „baby boom” generáció nyugdíjba vonulása nagyobb mértékben érinti Németországot, mint más tagállamokat. Hosszú távon ez a demográfiai változás próbára teszi a német államháztartást, kihívások elé állítja a nyugdíjak megfelelőségét, és ronthatja a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett idősebb (65. életévét betöltött) népesség jelenleg alacsony arányát. 2040-re az ország várhatóan az állami nyugdíjak GDP-hez viszonyított arányának egyik legnagyobb (a GDP akár 1,9 százalékát kitevő) növekedésével fog szembesülni az Unióban, míg az állami nyugdíjellátási arány várhatóan 4,4 százalékponttal 37,6 %-ra csökken az idősödésről szóló 2018-as jelentés szerint (Európai Bizottság, 2018d). A közelmúltbeli nyugdíjreformok bizonyos csoportok számára növelték a juttatások szintjét, ugyanakkor nem egyértelmű, hogy az elért szociális előnyök arányosak-e azok jelentős költségvetési terheivel. A kormány két „határvonalat” (*doppelte Haltelinie*) is meghatározott: a nyugdíjárulék maximális mértékét 20 %-ban, a jövedelemhelyettesítés minimális mértékét 48 %-ban állapította meg 2025-ig. E korlátok megtartása várhatóan jelentős költségvetési transzfereket tesz majd szükségessé, ami tovább növeli a fiatalabb generációk terheit. Továbbra is problémát jelent az alacsony jövedelmű munkavállalók nyugdíjjövedelmének megfelelősége.

- (18) Az egyre növekvő munkaerőhiány ellenére a reálbérek növekedése továbbra is mérsékelt, míg a nominális jövedelmek 2018-ban 3,1 %-kal emelkedtek. A 2018. évi általános bérnövekedés, mely kis mértékben meghaladta a termelékenység növekedését, többek között arra is visszavezethető, hogy nőtt a foglalkoztatás a jobban fizetett teljes munkaidős állásokban, és csökkent a marginális részmunkaidős foglalkoztatás aránya a teljes foglalkoztatottságban. A kollektív szerződéseket illetően a lefedettség mértéke tovább csökkent (2016-ról 2017-re 2 százalékponttal), nyugaton 49 %-ra, keleten pedig 34 %-ra. Jelentős különbségek vannak az ágazatok között a lefedettség tekintetében, mely a közszférában és az iparban nagyobb, míg a szolgáltatási ágazatban sokkal kisebb. Az alacsony bérezésű munkavállalók általában véve profitáltak a minimálbér 2015. évi bevezetéséből. A bérelosztás alapján, nevezetesen a két legalacsonyabb decilisben mért órabérek jelentősen emelkedtek. Ugyanakkor az alacsony bérű munkavállalók aránya, mely 2017-ben 22,5 % volt, továbbra is jelentősen meghaladja az uniós átlagot. 2010 és 2018 között 6,8 %-kal csökkent a csak „miniállásokban” foglalkoztatottak száma, a társadalombiztosítás szempontjából biztosított foglalkoztatás pedig ugyanebben az időszakban mintegy 18,1 %-kal emelkedett. A bérnövekedést előmozdító feltételek megerősítése támogatná a belső keresletet, és hozzájárulna az egyensúly helyreállításához az euroövezetben.
- (19) Németországban alacsony az oktatásban a felfelé irányuló társadalmi mobilitás. A nemzeti források megerősítik, hogy csak némi előrelépés történt a társadalmi-gazdasági háttér oktatási eredményekre gyakorolt hatásának csökkentése terén. Németország jó eredményeket ért el a közelmúltban érkezett migránsok és menekültek oktatásba és képzésbe való integrálása terén. A migráns háttérrel rendelkezők azonban jellemzően nagyobb kihívásokkal néznek szembe, mint a nem migráns háttérűek (pl. a korai iskolaelhagyók aránya, valamint nehézséget jelent a tanulószerveződéses gyakorlati képzésben való részvétel). Az egyre heterogénebb osztályok miatt komoly erőfeszítésekre van szükség a tanári szakma megerősítéséhez a már egyébként is jelentős tanárhiány mellett. A munkavállalók jövőbeli munkaerőpiaci teljesítménye szempontjából aggodalomra ad okot az alkalmazottak felnőttoktatásban való részvételének aránya, különösen az írás-olvasási alapkészségekkel nem rendelkező 6,2 millió felnőtt esetében.

- (20) Bár csökkent a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya a 2014. évi csúcserőtről, az esélyegyenlőség előtt álló kihívások továbbra is fennállnak. Konkrétan, a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázata 2017-ben 67 százalékponttal nagyobb volt az alacsony képzettségű szülők gyermekei esetében, mint a magasan képzett szülők gyermekei körében. Ez a különbség jóval nagyobb az uniós átlagnál (53,9 százalékpont).
- (21) Az uniós alapoknak a 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó programozása elősegítheti az ajánlásokban megjelölt hiányosságok egy részének orvosolását, különösen a 2019. évi országjelentés D. mellékletében szereplő területeken. Ez lehetővé tenné Németország számára, hogy az azonosított ágazatok tekintetében a lehető legoptimálisabban használja fel az említett alapokat, a regionális különbségeket is figyelembe véve.
- (22) A 2019. évi európai szemeszter keretében a Bizottság átfogóan elemezte a német gazdaságpolitikát, és az elemzést közzétette a 2019. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a 2019. évi stabilitási programot és a 2019. évi nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Németországnak címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. A Bizottság figyelembe vette nemcsak azoknak Németország fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szempontoknak a leendő tagállami döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni.
- (23) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2019. évi stabilitási programot, és azt a véleményt⁷ fogalmazta meg, hogy Németország várhatóan megfelel a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek.
- (24) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2019. évi nemzeti reformprogramot és a 2019. évi stabilitási programot. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az alábbi 1. és 2. ajánlás tükrözi. Ezek az ajánlások hozzájárulnak az euroövezetre vonatkozó 2019. évi ajánlás, különösen az első euróövezeti ajánlás végrehajtásához is. Az alábbi 1. ajánlásban említett költségvetési politikák hozzájárulnak többek között a folyó fizetési mérleg jelentős többletéhez kapcsolódó egyensúlytalanságok kezeléséhez,

⁷ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

AJÁNLJA, hogy Németország 2019-ben és 2020-ban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. A középtávú költségvetési cél betartása mellett a költségvetési és strukturális politikák alkalmazásával biztosítsa a magán- és a közberuházások tartós növekedési trendjét, mindenekelőtt regionális és települési szinten. Állítsa a beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitika középpontjába az oktatást, a kutatást és az innovációt, a digitalizációt és a nagyon nagy kapacitású széles sávú hálózatokat, a fenntartható közlekedést, továbbá az energiahálózatokat és a megfizethető lakhatást, figyelembe véve a regionális különbségeket is. A munkát terhelő adóktól mozduljon el az inkluzív és fenntartható növekedés szempontjából kevésbé hátrányos források felé. Fokozza a versenyt az üzleti szolgáltatások és a szabályozott szakmák területén.
2. Csökkentse a hosszabb munkaidő vállalását korlátozó tényezőket, ideértve a nagy adóéket, különösen az alacsony keresetűek és a második keresők esetében. Hozzon intézkedéseket a nyugdíjrendszer hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása érdekében, a megfelelőség megőrzése mellett. Erősítse meg a nagyobb bérnövekedést támogató feltételeket, tiszteletben tartva a szociális partnerek szerepét. Javítsa a hátrányos helyzetű csoportok oktatási eredményeit és készség szintjét.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről

az elnök